

Резерват „Узунбуджак“

Създаване на резерват „Узунбуджак“

Обявен е за резерват през 1956 г. със Заповед на Министерството на горите и горската промишленост. През 1977 г. е включен в листата на биосферните резервати.

Биосферният резерват „Узунбуджак“ е разположен в сърцето на Странджа планина, в землищата на с. Кости и с. Сливарово. Разположената защитена територия се намира изцяло в двукилометровата гранична ивица.

Територията на резервата е разположена върху най-дългото отклонение на Резовското било – Узунбуджак, завършващо с двата буджака – големия и малкия. Етимологията на името идва от турски език („узун“ – дълъг и „буджак“ – тихо, закътано място). Днес в научната литература и карти резерватът се назовава „Лопушна“.

Границите на този резерват са великолепно избрани: от юг и от изток е граничната с Турция река Резовска, от север – притокът ѝ р. Лопушница и от запад – ниско било (200 м н.в.), което от Зибкова поляна се спуска в южна и северна посока към двете реки. Общата площ на резервата е 2581,5 ха, а буферната му зона е 488,1 ха. Най-ниската точка в резервата е при вливането на р. Лопушница в р. Резовска /25 м н.в./, а най-високата е връх Карието /282 м н.в./.

Резерватът има важно място в националната система от защитени територии – по площ той е на шесто място в страната, а в мащабите на природен парк Странджа е най-голямата защитена територия.

В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на:

- тяхната охрана
- посещения с научна цел

- преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел
- събиране на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места в количества, начини и време, изключващи нарушения в екосистемите
- потушаване на пожари и санитарни мероприятия в горите, увредени над 25 на сто вследствие на природни бедствия и каламитети

Климатични особености

Територията на резервата попада в Преходносредиземноморската климатична зона. Средиземноморското влияние личи от високите януарски температури, които са положителни (2-3,2°C), както и от ясно изразения зимен максимум на валежите. Силно се чувства и влиянието на Черно море. Годишното количество на валежите е около 800-1000 мм. Средногодишната температура е между 11-13°C. Средният брой дни със снежна покривка е между 20 и 45 дни.

Геоложки строеж и петрографски състав

Основните скали на територията на „Узунбуджак“ са предимно глинести шисти и мергели, но се срещат и филити и пясъчници. Значително е присъствието на окарстени варовици и кварцити, белег за морското минало на тази част на Странджа. Част от скалната основа на резервата е повлияна и от намиращия се наблизо изгаснал вулкан Голямата Папия.

Стръмните и много стръмните терени в резервата, са 47 % (Патронов, Радков, 1998 г.), което придава типичен планински вид на тази защитена територия. На много места склоновете са неустойчиви и образуват действащи свлачища, особено в Лопушница и Дяволски дол.

Флора

Растителността в резервата е горска и принадлежи към южноевксинския тип мезофитна широколистна горска растителност с основни едификатори

източен бук и източен горун с характерно участие на терциерни реликти като странджански дъб, лавровишня, странджанска зеленика, понтийско бясно дърво, колхидски джел, обикновена калуна, епимедиум, чашковидна и багрилна звъника, странджанска боровинка, кавказка иглика, дива мушмула, пролетна циклама и др. Присъствието на понто-евскините елементи не само физиономически отличават странджанските гори от останалите широколистни гори в Европа, но и са причина учените да ги характеризират като самостоятелен суббиом – широколистни летезелени гори с вечнозелен подлес от лавровиден тип и тук е единственото място на континента, където днес може да се видят остатъците на терциерната европейска флора. При това тези гори са много добре запазени и неповлияни от човека и на много места достигат възраст над 300 години!

Съгласно класификацията на хабитатите в Палеарктика, в резервата са идентифицирани следните основни хабитатни единици:

- Странджански гори от източен бук със зеленика
- Странджански гори от източен горун със зеленика
- Странджански гори от източен бук с кавказка боровинка
- Странджански гори от източен бук с лавровишня и колхидски джел
- Странджански гори от източен бук с източен горун
- Странджански гори от източен горун с източен бук
- Странджански дъбови гори с лъжник
- Странджански дъбови гори с калуна
- Странджански гори от източен горун и благун
- Субевксински гори от обикновен габър с дъбове
- Странджански гори от източен горун с чашковидна звъника
- Субевксински гори от благун и цер
- Странджански буково – габърво – липови гори
- Източни храсталаци от грипа

Всички тези хабитати са сред приоритетните за опазване в природния парк „Странджа“ и в резервата те имат представителен характер. В резервата са

установени 651 вида и подвида висши растения, принадлежащи към 329 рода и 85 семейства.

Фауна

Във фаунистично отношение резервата все още не е подробно проучен.

Много богата и разнообразна е орнитофауната на резервата. Тук могат да се видят обикновен мишелов, голям ястреб, земеродно рибарче, воден кос, хвойнов дрозд, планинска стърчиопашка, сива овесарка, черешарка, черногушо ливадарче. Гнездата си в резерват строят скален орел, бухал, горска ушата сова и улулица. Множество хралупести дървета създават благоприятни условия за гнезденето на световнозаstraшената полубеловрата мухоловка, няколко вида кълвачи (зелен, сив, голям и малък пъстър кълвач, черен и южен белогръб кълвач). Прелетни видове са: белоопашат мишелов, малък креслив орел, различни видове соколи, кукувица, лястовици, черен щъркел.

„Узунбуджак“ се обитава и от доста видове земноводни и влечуги. Срещат се голяма крастава жаба, голяма водна и дългокрака горска жаба, жаба дървесница, голям и малък гребенести тритони; зелен и горски гущер, слепок, жълтокоремник, балкански гекон и няколко вида змии – медянка, голям стрелец, смок-мишкар, пъстър смок, вдлъбнаточел смок и др. Едни от най-характерните представители на влечугите – костенурките са представени от всички видове, обитаващи днес България – световнозаstraшените шипобедрена и шипоопашата сухоземна костенурка и обикновената и каспийска блатна костенурка.

От рибите най-характерният вид е ендемичният резовски карагъоз. Среща се още черна мряна, различни видове попчета, а балканската пъстърва тук е разпространена на една от най-ниските надморски височини на континента.

От бозайниците се срещат дива котка, златка, порове, язовец, дива свиня, благороден елен, сърна, вълк, сънливци, а речните брегове и малките долове приютяват стабилна популация видри. Старите гори и карстовите комплекси, осяани с множество процепи и пещери дават дом на много видове прилепи.

До 1913 година тук се е срещал и рисът (Felislynx), но с навлизането на човека в странджанските дебри, този красив и обичащ спокойствието и самотата хищник е изчезнал. В миналото по тези места е имало много белоглави лешояди, но за последен път такива са забелязани преди четири десетилетия.

Управление и посещения в резервата

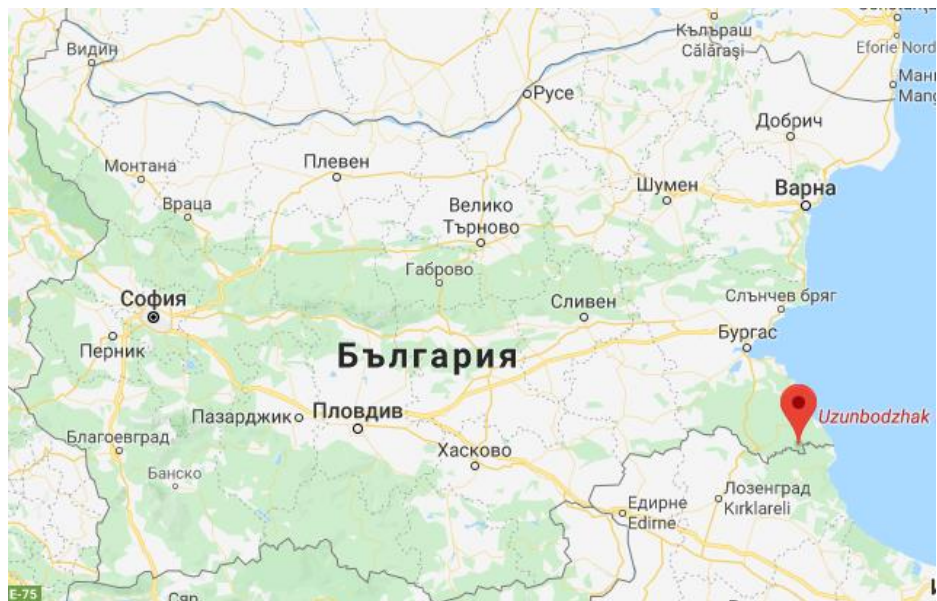
Резерват „Узунбуджак“ се контролира от РИОСВ Бургас. Посещенията в него с туристическа цел са разрешени само по маркираната туристическа пътека с придружител – инспектора-охранител на резервата. За повече информация относно посещения може да се свържете с Държавно Горско Стопанство – село Кости на:

Email: dgskosti@uidp-sliven.com

Телефон: 0886/843 613

Цените за водач на група от Държавно Горско Стопанство за 4 часа е 100 лв (без ДДС), а за 8 часа – 200 лв (без ДДС). Таксите се заплащат в касата на стопанството в село Кости.

Задълженията на водача включват: лекция за данни от общ характер (географско положение, климат, почви, флора, фауна); запознаване с редки и защитени растителни и животински видове от Странжа; въвеждане в принципите и изискванията на FSC (Forest Stewardship Council); реклама на добри лесовъдски практики от региона.

Източник: [Царево.инфо – информация за Царево и региона](#)